

Leerpunt Gent leest

An Bistmans – educatief medewerker CBE Gent-Meetjesland-Leieland – december 2017.

Zelf lees ik graag en heb ik al sinds jaren een programma NT1 waarin leesplezier centraal staat. Heel expliciet dus: een cursus Met plezier lezen en schrijven. Ik weet dat ook andere collega's lezen met cursisten belangrijk en plezierig vinden. Dus er is nogal wat gaande. Op dit moment heeft bij ons niemand echt zicht op alles wat er rond leesbevordering en leesplezier gebeurt.

Om eerlijk te zijn: we hebben nog niet echt een beleid rond lezen en leesplezier. Zelfs ook niet echt over de aankoop van boeken, en zo. Dus in het kader van 'basiseducatie als inspirerende leesomgeving' is er zeker nog werk aan de winkel. Toch denk ik dat er wel wat inspiratie zit in wat we nu al doen rond lezen bevorderen en leesplezier. Ik heb bij een aantal collega's mijn licht opgestoken om dat verhaal wat te stofferen. Ik geef hier beknopt een en ander weer.

Leesplezier in de groepen

- Uiteraard zijn er veel cursussen waarin **lezen van informatie en/of 'verhalen'** een plaats hebben. Ook als lezen geen expliciet doel is, kunnen linken gelegd worden met bv. actualiteit of een bericht/een verhaal/een anekdote ... Er kan gelezen worden op allerlei manieren. Dat kan bv. in cursussen MO.
- Sommige cursussen hebben een natuurlijke link met lezen, denk maar aan programma's met **ouders**. Daar bieden boeken (boekjes) een mooie gelegenheid om thema's in te leiden, om het over taalstimulering te hebben ... en via voorlezen/vertellen de interactie met de kinderen te stimuleren. Ouders maken ook kennis met de bib en de speltheek. Leerpunt heeft de programma's Peuterpraat (i.s.m. inloopteam De Sloep) en Mamamee (AMIF-project).
- In **cursussen waar lezen een expliciet doel is**, is heel wat mogelijk (NT1, NT2, Alfa). Daar wordt uiteraard ook geëxperimenteerd met methodieken en materialen om het lezen te bevorderen.

Er zijn ook al heel wat bruikbare materialen voor deelnemers met weinig leeservaring/die moeilijk lezen. Inspiratie en materialen zijn te vinden bij

Wablieft, Iedereen leest , Eenvoudig communiceren, Leeslicht, ...

Ik verwijs hier ook naar de padlet die i.f.v. de Dag van het Leesplezier is gemaakt, die heel wat materialen en methodieken toont.

<https://padlet.com/leesplezier/vocvo>

Via methodieken als Theaterlezen, Ralfi en Dilit lezen, ... oefenen cursisten het lezen, ervaren ze succes en krijgen er plezier in.

In sommige groepen van Leerpunt worden **expliciete leesmomenten** ingebouwd. Heel systematisch.

Vb. NT1 i.s.m. de therapeutische gemeenschap De Sleutel, een open module op maat van de deelnemers. In elke les worden 45 minuten uitgetrokken om samen een verhaal/gedicht ... te lezen en te bespreken, gebruik makend van de methodiek van het **samen lezen** (Cfr. het lezerscollectief: <http://lezerscollectief.be/>)

Kort samengevat: de groepsbegeleider leest een verhaal voor, deelnemers lezen mee (wie wil kan ook voorlezen). Op enkele goed gekozen momenten in het verhaal wordt gestopt en doorgepraat (over het verhaal, over interpretaties, over wat je denkt dat gaat komen, over de link met de eigen leefwereld, ...). Op deze manier oefenen de deelnemers om zich in te leven en met elkaar te spreken over onderwerpen die in de verhalen worden aangesneden.

Vb. Er zijn de **leespartners**: NT1- cursisten van het niveau participeren werden opgeleid om de rol van leescoach op te nemen in bepaalde groepen NT2. Ze komen 1u per week in de lessen Latijns Schrift en begeleiden daar een groepje cursisten bij het lezen van leesboekjes, teksten, woordenrijtjes. Ze gebruiken de Ralfi-methode voor samenlezen.

Leespartners worden opgeleid en opgevolgd, regelmatig is er evaluatie en intervisie.

Vb. Janique Vanderstocken ontwikkelde de website van **het leesmoment** om haar cursisten te stimuleren om te lezen. Deze website kan iedereen gebruiken: <https://leesmoment.weebly.com/> Cursisten kunnen er boeken op hun taal- en leesniveau ontdekken. Na het lezen van een boek kunnen ze hun mening op de boekenblog zetten. Zo kunnen ze elkaar een boek aanraden (of soms ook afraden). Daarnaast maakte Janique dat cursisten ook een aantal verhalen tegelijkertijd kunnen beluisteren en meelesen. Die verhalen staan op <http://leesmee.weebly.com>.

Tijdens een 'vrij leesmoment' kunnen de cursisten in de les een van de boeken uit het aanbod lezen.

Er was ook een hele tijd in het open leercentrum op vrijdagmiddag een leesmoment. Cursisten die al zelfstandig lezen konden ter plaatse een boek komen lezen. Hier werd de website van het leesmoment ook volop gebruikt met de cursisten. Het initiatief richtte zich tot cursisten vanaf BT4, WS, Alfa 1.2, Alfa TT 1.2. en NT1 vanaf Functioneren 3.

Vb. Najaar 2017 startte **de boekenkar**: collega Janique en haar 'leesbuddy' R. gaan met de leeskar met makkelijk-lees-boeken naar de 3 groepen Waystage 1. Cursisten hebben 1 keer om de 2 weken een halve les lezen. Ze kiezen een boek, lezen het ter plaatse. R. heeft al veel boeken gelezen en kan cursisten eventueel ook adviseren. Janique en R. lezen ook tijdens dit leesmoment. Aan het einde vertellen cursisten aan elkaar wat ze van hun boek vinden. R. is dan de eerste die aan het woord komt. Daarmee is het ijs gebroken.

- Leerpunt heeft **verschillende 'leesgroepen' in het NT1-aanbod**. In deze cursussen nemen mensen deel die expliciet vooruitgang willen boeken qua lezen: meer lezen, beter lezen, kennismaken met goed leesbare dingen, leeservaringen uitwisselen, ... Die groepen zijn er op verschillende niveaus. Ze hebben elk hun eigenheid en specifieke werkwijze.

Vb. In Eeklo is er de **Komen lezen** in de plaatselijke bib, een open module. Deze groep ontstond als een Samen lezen-project in Wijkcentrum De Kring, vereniging waar armen het woord nemen. Deze groep week uit naar de bib en maakt zich nu breder bekend via een eigen folder. De groep heeft een gevarieerd programma, zowel qua vormen van literatuur als qua activiteiten.

Vb. In Gent is er **Met plezier lezen en schrijven**, een cursus die Kennismaken met kunst en cultuur, Leesplezier en Schrijven (2 geletterdheidsmodules op niveau participeren) combineert tot een jaarprogramma van 110u. Creatief schrijven wordt geïnspireerd door wat gelezen wordt in verhalen/boeken/gedichten... Cursisten hebben ook oog voor wat in de actualiteit komt op vlak van literatuur en cultuur.

Vb. Er is de **leesgroep in de wijkbib Brugse Poort**. Cursisten van leesniveau F5-F6 komen wekelijks samen in de bib, die fungeert als lesplaats. Zo zijn ze de drempel over gestapt. 2

keer per jaar wordt een module van 40u gepland. Cursisten lezen (samen lezen, voorlezen, vrij leesmoment) en leren hun ervaringen delen. Leesplezier staat centraal. Stapsgewijs ontdekken cursisten ook het aanbod van de bib.

Vb. Er was ook een '**leesateljee**' in de gevangenis van Gent. ('14-'15). Hiervoor werd gebruik gemaakt van de geletterdheidsmodule. Via o.a. rapteksten, een filmvoorstelling, gebruik van de gevangenisbib en een auteursbezoek (Kader Abdollah) werd een programma op maat van cursisten met verschillend leesniveau uitgewerkt.

- **Bezoeken aan de bib**

De Krook, de nieuwe openbare bib in Gent, vraagt aan CVO en CBE om zelf cursisten te introduceren in de bib. Collega's ontwikkelden een hele rondleiding met info en opdrachten, die door alle groepen kan gebruikt worden.

Ook in de wijkbib van de Brugse Poort zetten cursisten hun eerste stappen. De leesgroep (NT1) die daar wekelijks samenkomt nodigt andere NT1 groepen uit voor een geanimeerde namiddag, met o.a. voorleesmomenten en koffie.

Een aantal jaren geleden kon Leerpunt gebruik maken van een wisselcollectie van de bib. We ontwikkelden toen een eigen uitleensysteem daarvoor. Deze samenwerking heeft jaren aangehouden, maar uiteindelijk koos de bib er niet langer voor omdat er jammer genoeg nogal wat boeken verloren gingen.

Initiatieven over de groepsgrenzen heen

- In 2016 startten we met **auteurslezingen**. In december 2016 ontvingen we Diane De Keyser. In het voorjaar 2017 kwam Ish Ait Hamou. Veel groepen gaan aan de slag om zich hierop voor te bereiden: ze lezen van en over de schrijver, ze schrijven zelf, bereiden vragen voor, maken zelf een creatieve bijdrage voor het auteursbezoek. Collega's inspireren elkaar, dragen ideeën aan voor de lezing zelf, waarvoor een scenario wordt uitgewerkt.
- De auteurslezing wordt een totaalprogramma dat gemodereerd wordt en waarin afwisselend de schrijver en cursisten aan bod komen.

- Op **gedichtendag** hangt Leerpunt vol gedichten, vaak met een kleurrijke illustratie erbij.

Een '**gedichtengedaante**' brengt in de klassen een gedicht.
In 2017: de gedichtengedaante als sandwichvrouw. Ze las het gedicht voor, cursisten konden mee ingaan op de tekst (vooraan) en op de illustratie (achteraan).

- De **voorleeswandeling** in de periode rond de voorleesweek (eind november/begin december). Deelnemers gaan 's avonds in groepjes op stap in de omgeving van ons centrum. Ze volgen onder begeleiding een vast parcours en komen daarin 5 verhalen tegen. Collega's brengen deze verhalen, verkleed, op een bijzondere plaats binnen of buiten. De groepen 'genieters' zijn zeer gemengd samengesteld, wat op zich een meerwaarde is. In 2017: 2 parcours van 5 verhalen voor 10 groepen van 15 à 20 deelnemers.

- Ooit maakten we met een redactieploeg (NT1-cursisten) de Echo, een eigen boekje met teksten van cursisten uit heel veel verschillende groepen. Iedereen werd uitgenodigd om te schrijven rond eenzelfde thema: vb. toen Leerpunt 10 jaar bestond, schreven we over de tijd dat we zelf 10 jaar waren. Of toen Leerpunt verhuisde, schreven de cursisten hun eigen verhuisverhaal, ...

Nu anno 2017 zijn er de **Leerpuntreporters**. Ga zeker eens een kijkje nemen op: <https://sites.google.com/view/wijzijnleerpunt>

- Eind 2016 lazen onze cursisten in Lezen for Life (in het kader van de warmste week) 8524 leeskilometers, waarbij 1 blad staat voor 1 kilometer.

En voor de collega's?

- We hadden in het kader van een teamdag (2015) al een **inspirerende sessie** over heel wat interessante methodieken en suggesties uit onze lopende groepen die expliciet inzetten op leesbevordering en leesplezier.

Samen werken en van elkaar leren rond lezen en leesplezier staat opnieuw op het programma van een van de komende teamdagen. Iedereen kan leren van iedereen.

- Er is onze eigen '**gelezen en goedgekeurd**'. Sinds meer dan een jaar hebben we onze eigen leeshoek. Iedereen die wil kan aan anderen een boek aanraden en het daar ter beschikking stellen. Via een eenvoudige uitleenlijst weet de eigenaar steeds waar zijn/haar boek gebleven is.

Als deze initiatieven vragen oproepen en je meer wil weten, neem gerust contact op met : an.bistmans@cbe11.be of an.bistmans@vocvo.be